

7/5543
00126

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

Sayı :B.07.0.GEP.0.05.610- 503
Konu :Yazılı Soru Önergesi

07.05.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi: 02.04.2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-57640 sayılı yazı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanlığının ilgi kayıtlı yazısı ekinde alınan, Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet Duran BULUT tarafından Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek'e yazılı olarak tevcih edilen 7/5543 esas no.lu yazılı soru önergesinde, vergi gelirlerine ilişkin çeşitli sorular yöneltilmektedir.

Faal olan gerçek usulde gelir mükellefleri sayıları yıl sonları itibariyle 2010 yılında 964.466, 2011 yılında ise; 989.061 adettir. 2010 ve 2011 yıllarında ortalama olarak gelir vergisi tahsilatı toplam vergi gelirlerinin yüzde 19'dur.

Ülkemizde 2010 yılına göre 2011 yılında Gelir Vergisi tevkifatında görülen artış, temel olarak ücret gelirlerinden ve menkul sermaye iratlarından yapılan tevkifatlarda meydana gelen artışlardan kaynaklanmıştır. Ücretlerden yapılan tevkifattaki artış; istihdam ve ücretlerde görülen artıştan, menkul sermaye iratlarından yapılan tevkifattaki artış; faiz oranları ve mevduat hacmindeki artıştan kaynaklanmaktadır. TÜİK verilerine göre işsizlik oranı 2010 yılında %11,9 seviyesindeyken, 2011 yılında %9,8 seviyesine düşmüştür. Merkez Bankası'nın aldığı zorunlu karşılık oranlarının artırılma kararları sonrasında bankaların kredi maliyetlerini karşılayabilmek için mevduata önem vermeleri ve mevduat faizlerinde görülen artış ise Menkul Sermaye İratlarından yapılan tevkifattaki artış sonucunu doğurmuştur.

Beyana dayalı Gelir Vergisi tahsilatındaki artış da 2010 yılındaki %9,2'lik ekonomik büyümeye paralel olarak beyan edilen matrahın artmasından ve 6111 sayılı kanun kapsamında yapılan tahsilatlardan kaynaklanmaktadır.

Kurumlar vergisinin toplam vergi gelirleri içindeki payı 2010 yılında yüzde 9,94 ve 2011 yılında yüzde 10,6'dır. Türkiye'deki kurumlar vergisi mükellef sayısı yıl sonları itibarıyla 2010 yılında 652.009 ve 2011 yılında 663.967'dir.

2011 yılında Kurumlar Vergisi tahsilatında bir önceki yıla göre %29 oranında bir artış söz konusudur. Bu artış da yine ekonomik büyüme ve 6111 sayılı kanun kapsamında yapılan tahsilatlardan kaynaklanmaktadır.

Görüleceği üzere 2011 yılı vergi tahsilatlarındaki artışın nedenleri vergi oranlarında yapılan artışlar değil; 2010 yılında %9,2 ve 2011 yılında %8,5 oranındaki büyüme, işsizlikteki düşüş ile 6111 sayılı Kanun kapsamında yapılan tahsilatlardır.

Ülkemizdeki vergi yükünün yüksek olduğu düşüncesine karşın; OECD tarafından yapılan karşılaştırmalar ve OECD'nin Aralık 2011'de yayınladığı ve revize ettiği gelir istatistikleri değerlendirildiğinde, Türkiye 2010 yılı için OECD ülkeleri arasında Meksika, Şili, ABD, Kore ve Avustralya'dan sonra en düşük vergi yüküne sahip ülkedir. OECD ortalamasının % 33,8 olduğu genel vergi yükü karşılaştırmasında Danimarka %48,2 ve İsveç %45,8 oranlarıyla ilk iki sırada yer alırken, Türkiye % 26, Avustralya % 25,9, Kore % 25,1, ABD % 24,8, Şili % 20,9 ve Meksika % 18,1 oranlarıyla son sıralarda yer almaktadır. Bu karşılaştırmada vergi yükü bakımından ülkemiz 34 OECD ülkesi arasında en düşük altıncı ülke olduğu görülmektedir.

2006 yılında Kurumlar Vergisi oranı yüzde 30'dan yüzde 20'ye indirilmiştir. Bu indirimle Türkiye, vergi oranı en düşük 6 OECD ülkesi arasına girmiştir.

Türkiye, OECD ülkeleri arasında 2002 yılında kurum kazançları üzerinde vergi yükü (Kurumlar Vergisi, gelir vergisi stopajı ve fon payı) bakımından yüzde 65 ile ilk sıradaydı. Yapılan vergi indirimleriyle kurum kazançları üzerindeki vergi yükü yüzde 34' indirilmiştir. Böylece OECD ülkeleri arasında vergi yükü açısından ilk sıradan 26'ncı sıraya gelinmiştir.

Benzer şekilde Gelir Vergisi tarife yapısı 6'dan 4'e indirildi. En yüksek vergi oranı (fon payı dahil) yüzde 49,5'ten yüzde 35'e, en düşük vergi oranı ise yüzde 22'den yüzde 15'e çekildi. Gelir Vergisi oranlarında yapılan değişikliklerle ülkemiz, OECD ülkeleri arasında marjinal vergi oranı açısından ilk sıralardan 18'inci sıraya gelmiştir.

Ekonomik faaliyetlerin teşviki için KDV oranları başta olmak üzere birçok vergide önemli indirimler yapıldı ve teşvikler sağlandı. Tekstil, turizm, sağlık ve eğitim sektörlerinde KDV oranları yüzde 18'den yüzde 8'e, bazı temel gıda maddelerinde ise yüzde 8'den yüzde 1'e indirildi.

Küresel kriz sonrası dönemde AB-27’de ortalama genel KDV oranı yüzde 19,8’den yüzde 20,7’ye yükselmiştir. Ülkemizde ise yukarıda belirtilen oran indirimleriyle 2005 yılında yüzde 16 civarında olan efektif KDV oranı yüzde 14,4 seviyesine düşürüldü.

Ülkemizin bilgi toplumuna dönüşümüne katkı sağlamak amacıyla internet üzerinden alınan Özel İletişim Vergisi 2009’da yüzde 15’ten yüzde 5’e indirildi. Ayrıca günümüzde çok yaygın olarak kullanılan mobil internet erişimi üzerinden alınan Özel İletişim Vergisi de yüzde 25’ten yüzde 5’e düşürüldü.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı